І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5237

РІК LXXII. Ч. 91. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 15-го ТРАВНЯ (MAY) 1965 No. 91. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 14-го травня 1965 року

В АМЕРИЦІ

ЛІТАКИ ДОМІНІКАНСЬКОЇ ХУНТИ ЗНИЩИЛИ РАДІОВУ СТАЦІЮ ПОВСТАНЦІВ, чим загострилася ситуація в столиці Домініканської Республіки і порушено перемир'я. Амбасадор ЗДА Теплі Беннетт протестував проти цього кроку, хоч ця цивільно-військова хунта генерала Антонія Імберта Барреpаса прихильно ставиться до Америки. Перемир'я існувало від 5-го травня. Його заключено за посередництвом делеґації Організації Американських Держав. Вбито дві цивільні особи, одну жінку і 5-річного хлопця. На цій радіовій стації президент, вибраний повстанцями, полковник Франціско Каманьо Деньо надав був ультиматум ЗДА, заявляючи, що його збройні сили виступлять проти американських збройних сил, якщо вони увійдуть на територію, що її контролюють повстанці.

В НАЙБЛИЖЧИХ ДНЯХ ПРЕЗИДЕНТ ЗВЕРНЕТЬСЯ ДО КОНҐРЕСУ В СПРАВІ ЗМЕНШЕННЯ ПОДАТКІВ. Про це говорив на пресовій конференції секретар скарбу Генрі Г. Фавлер, заявляючи одночасно, що сам президент Джансон вирішуватиме, які податки від продажу товарів треба буде зменшити, і яке це зменшення мало б бути. Фавлер сказав, що він не може сам вирішувати цієї справи, бо цього року, коли ще не був секретарем скарбу, як адвокат заступав Товариство Автомобільних Продуцентів та рекомендував зменшення податку від автомобілів, який тепер становить 10 відсотків ціни авт. Фавлер став на такому самому становищі, яке займають судді, які, зайнявши суддейський пост, не вирішують тієї справи, якою вони займалися, коли були адвокатами.

КОЛИШНІЙ ЛЕТУН, 30-РІЧНИЙ РОБЕРТ ҐЛЕНН ТОМПСОН ЗАСУДЖЕНИЙ ЗА ШПИГУНСТВО ДО 30-РІЧНОГО УВ'ЯЗНЕННЯ. Він вів шпигунство в користь СССР за кордоном в Німеччині та в ЗДА. Суддя Волтер Брухгавзен заявив, що Томпсон не був засуджений до смертної кари тому, що признався до свого злочину та навіть співпрацював із судом в справі вияснення шпигунської праці. Засуджений зможе бути помилуваний після відбуття 20-річної кари тюрми. На розправі була жінка Томпсона із матір'ю засудженого. Вона заявила адвокатові злочинця, що не бажає бачити свого чоловіка після того, як його вивели зі залі розправ судові сторожі. Томпсон є батьком троїх дітей.

СЕКРЕТАР ФЛЬОТИ ПОЛ Г. НІЦІ ЗАКЛИКАЄ МОРЯКІВ ДО ДОБРОВІЛЬНОГО ПРОДОВЖЕННЯ СЛУЖБИ тому, що тепер є потрібні досвідчені старшини й моряки у зв'язку з подіями у В'єтнамі й Сан Домінґо. Ніці недавно закликав моряків до служби у В'єтнамі, і його заклик дав 14,000 добровольців. У фльоті мали б залишитися добровільно ті старшини й моряки, які ще не є рішені, чи залишати військову службу чи ні, та ті, які незабаром мають бути звільнені з фльоти. Моряки мали б залишитися на три або на шість місяців понад норму і цим допомогли б команді фльоти легко виконати свої зобов'язання у відношенні до батьківщини.

ЕКСПОРТ ЗДА В БЕРЕЗНІ ЦЬОГО РОКУ СТАНОВИВ $2,752,700,000, на 73 відсотки більше, як в лютому цього року, коли тривав страйк портових вантажників. Внаслідок страйку, який тривав від 11 січня до половини лютого, експорт в трьох перших місяцях ц.р. виносив тільки $5,600,000,000. В березні цього року привезено до ЗДА товарів на суму $1,869,000,000, на 17 відсотків більше в порівнянні з лютим цього року. Страйк портових вантажників зменшив був не тільки експорт, але й імпорт.

У СВІТІ

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА Й ІЗРАЇЛЬ ВСТАНОВИЛИ дипломатичні взаємини. Канцлер Західньої Німеччини Людвіг Ерґард й ізраїльський прем'єр Леві Ешколь обмінялись відповідними листами. Західня Німеччина ствердила, що дала рекомпенсату Ізраїлеві за обіцяні та недоставлені транспорти зброї, викликані внаслідку протестів збоку арабів.

СІМ АРАБСЬКИХ ДЕРЖАВ ЗІРВАЛИ ДИПЛОМАТИЧНІ ВЗАЄМИНИ з Західньою Німеччиною внаслідку визнання нею Ізраїлю. Цими державами є Ірак, Об'єднана Арабська Республіка (Єгипет), Альжир, Йорданія, Сирія, Ємен і Саві Арабія. Туніс, Марокко і Лібія не будуть з ними солідаризуватись, не відомо теж, як поведеться Ливан. Всі ці арабські держави все ж зберігатимуть з Західньою Німеччиною торговельно-консулярні взаємини.

В РАДІ БЕЗПЕКИ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ НАСТАВ СПІР, чи допустити на її засідання представника ворохобників з Домініканської Республіки. Водночас зголосився також репрезентант військової хунти, яка вважає себе леґальним урядом в Санто Домінґо. Совєти і Франція підтримали внесення домініканських ворохобників, — ЗДА і генеральний секретар У Тант заявили, що стан в Санто Домінґо такий хаотичний, що не відомо, кого вважати за тамошню владу.

ЮГОСЛАВСЬКИЙ ДИКТАТОР ТІТО ЗАКІНЧИВ свої офіційні відвідини в Норвеґії. У спільному з норвежцями комунікаті він заявився за підтриманням Об'єднаних Націй та проти поширення атомової зброї на країни, що її не мали. В цих обох пунктах Тіто розійшовся з іншим „невтралістом", індонезійським президентом Сукарном.

ШЕФ ШТАБУ КОМУНО-КИТАЙСЬКОЇ АРМІЇ, ҐЕН. ЛЬО ДЖУЇ-ЧІНҐ, ВИЯВИВ у статті в „Червоному Прапорі", що у випадку війни Комуністичний Китай вживатиме атомову зброю, але вважає, що остаточну перемогу може затвердити таки тільки наземна армія. Ця стаття стала предметом аналізи західніх штабів, як виклад комуно-китайської стратеґії.

ВЛАСНИКИ БРИТІЙСЬКИХ СТАЛЕВАРЕНЬ ПОГОДЖУЮТЬСЯ на державну контролю спеціяльно для цієї цілі покликаною установою, але заперечують право уряду перевести націоналізацію стальної промисловости. Цей плян стальних компаній буде — як твердить преса — відкинений урядом Гаролда Вільсона, який пре до переведення націоналізації стальної промисловости в Британії.

ЗДА, БРИТАНІЯ Й ІНШІ ЇХ СОЮЗНИКИ З НАТО РАХУЮТЬСЯ З МОЖЛИВІСТЮ уступлення з НАТО (Атлантійського Союзу) Франції. Якщо де Ґолль виграє осінні вибори і залишиться при владі, то він продовжуватиме обмежування участи французьких збройних сил в НАТО — тому вже тепер у Вашинґтоні й Лондоні приготовляють пляни на випадок, коли б треба головну кватиру НАТО перенести з території Франції.

ПРОСЛАВЛЮВАННЯ СТАЛІНА У МОСКВІ ВІДБУВАЄТЬСЯ з нагоди 20-річчя закінчення другої світової війни — в комуно-китайській амбасаді. Лін Фенґ, який прибув на святкування того 20-ліття у Москві на чолі комуно-китайської делеґації, на прийнятті в китайській амбасаді звеличував Сталіна, як найбільшого витязя у війні проти гітлерівської Німеччини. Очевидно, про заслуги ЗДА й інших західніх союзників — китайський комуніст не згадав ні словом.

МИТРОПОЛИТ АМВРОЗІЙ СЕНИШИН НАЙМЕНОВАНИЙ АСИСТЕНТОМ ПАПСЬКОГО ПРЕСТОЛУ

Вашинґтон. — Архиєпископ Філядельфії та Митрополит Української Католицької Церкви в З'єднаних Державах Америки ВПреосв. Амврозій Сенишин був найменований асистентом Папського Трону „у признанні довгої, відданої та найбільш успішної праці для Церкви в З'єднаних Державах Америки", — як сказано в повідомленні Апостольського Делеґата в ЗДА, ВПреосв. Еґідія Ваньоцці. Таке саме відзначення одержав був в 1950-му році попередник Митрополита Сенишина, перший Митрополит Української Католицької Церкви в ЗДА покійний Константин Богачевський. Митрополит Сенишин народжений в Старому Самборі в Західній Україні в 1903 році, вступив до монастиря ОО. Василіян в Крехові в 1925 році, теологічні студії закінчив в Західній Україні і був рукоположений на священика єпископом Йосафатом Коциловським в 1931-ому році, закінчив філософічні студії на Варшавському університеті в 1932-му році, а рік пізніше виїхав на місійну працю серед українців-католиків ЗДА і до 1937-го року був сотрудником а до 1942-го року парохом церкви св. о. Миколая в Шикаґо. Того ж року був призначений єпископом-помічником, в 1948- році знову ж був найменований генеральним вікарієм, а в 1958-му році став екзархом новоствореної Стемфордської дієцезії. В 1961-му році був найменований архиєпископом Філядельфії та митрополитом Української Католицької Церкви в ЗДА. Під час Першої Сесії Другого Ватиканського Собору в 1962-му році був обраний найбільшою кількістю голосів (1,432) членом Комісії для Східніх Церков. Під час своєї праці здобув зокрема великі організаційні успіхи, організуючи масові церковні з'їзди, будуючи нові церкви і нові школи та відкриваючи нові парафії. Зорганізував та очолював Український Католицький Допомоговий Комітет для допомоги і рятунку скитальців після другої світової війни. Опублікував ряд праць на теологічно-церковні теми. Цієї неділі, 16-го травня, Митрополит Сенишин, новонайменований Асистент Папського Престолу, поблагословить нову величаву церкву в Нюарку.

Губернатор Гюз візьме участь в бенкеті з приводу посвячення церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку

Нюарк. — Губернатор стейту Ню Джерзі Ричард Дж. Гюз буде почесним гостем на бенкеті, що відбудеться на завершення урочистостей зв'язаних з посвяченням новозбудованої тут української католицької церкви св. Івана Хрестителя, що його довершить архиєпископ Амврозій Сенишин, Митрополит Української Католицької Церкви у ЗДА в неділю 16 травня ц.р., о год. 4-ій по пол. Крім Митрополита Кир Амврозія і губернатора Гюза в бенкеті візьме участь ще багато представників Церкви і громадських організацій та установ, між ними провінціял Чину Редемптористів Впр. о. Павло Малюга, гол. предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір та інші. Церкву св. Івана Хрестителя збудовано за проєктом відомого американсько - українського архітекта Юліяна К. Ястремського. Парохія Івана Хрестителя існує від 1907 року.

Конґресмен республіканець Ліндсей зголосив свою кандидатуру на посадника Ню Йорку

Ню Йорк. — 13-го травня конґресмен - республіканець Джан В. Ліндсей заявив на пресовій конференції, що він таки рішився кандидувати на посадника Ню Йорку цього року, бо довше не може дивитися на те, як підупадає ця метрополія світу під довголітнім урядуванням демократів. Ліндсей казав, що він в березні цього року заявляв про те, що не буде старатися про становище посадника Ню Йорку, але пізніше передумав цю справу, бо його сумління та почуття обов'язку не давали йому спокою і змусили його до того, щоб кандидувати на провідника міста, яке знов повинно стати тим, чим воно було давніше — „емпаєр сіті світу". 43-річний конґресмен Ліндсей казав, що він не зречеться свого конґресового становища, але весь час віддасть на виборчу кампанію, а до Вашинґтону поїде тільки тоді, коли в Конґресі буде якесь важливе голосування. Ліндсей не згадував прізвища посадника Роберта Ваґнера, тільки казав, що довголітнє урядування однієї партії в проводі міста виходить на шкоду і спричинило те, що людям важко жити в цій метрополії. Ню Йорк підупав та втратив своє провідне місце між найбільшими містами світу, а мешканці Ню Йорку попадають в безнадійність та розпач. „Немає проводу, казав новий кандидат на посадника, і в такій порожнечі проводу немає місця на розвиток". Ліндсей казав, що, відмовившися в березні кандидувати на пост посадника, мав викиди сумління, тому змінив своє давніше рішення, яке було неправильним. Нове рішення він зробив після розмови із своєю дружиною Мері, губернатором Н. А. Рокефеллером, сенатором Джевітсом та іншими визначними республіканцями.

Пошта дальше інтересується доставою „Свободи" передплатникам та перевіряє недомагання

Джерзі Ситі. — Це факт, що від серпня минулого року, як генеральний поштмайстер Джан А. Ґроновскі видав спеціяльне зарядження для всіх поштових урядів країни, щоб вони не то що не дискримінували, але це й з окремою увагою відносились та доставляли висилані поштою передплатникам чужомовні газети, хронічні зажалення наших передплатників на недомагання в цій доставі дуже зменшилися. Тим часом, Поштовий уряд продовжує своє зацікавлення виконанням постанов Генерального Поштмайстра на місцях, практичним доказом чого були відвідини в „Свободі" місцевого поштмайстра п. Джозефа Л. Мейлі в товаристві місцевого репрезентанта поштової служби п. Лусієна И. Дерізе і окружного репрезентанта поштових зв'язків з Філядельфії п. Роберта Петіта. Згадані панове відвідали „Свободу" у вівторок 4-го травня та в довшій розмові з репрезентантами „Свободи" заторкнули й вияснили цілий ряд проблем, зв'язаних із поштовою доставою газети передплатникам. Репрезентанти Поштового Уряду зокрема інтересувалися усіми можливими зажаленнями на доставу газети поштою та знову виявили бажання і рішучість усі такі зажалення перевірити й недомагання усунути.

ПЕЙПІНҐОВІ НЕ ЗАЛЕЖИТЬ НА ДОБРІ І МИРІ У В'ЄТНАМІ — СТВЕРДИВ ПРЕЗИДЕНТ

Вашинґтон. — Президент Л. Б. Джансон заявив, що Комуністичний Китай не є заінтересований у добрі в'єтнамського народу ані в мирі у Південній Азії, а — навпаки — нацьковує до війни у В'єтнамі всупереч інтересам Північного В'єтнаму та всього в'єтнамського народу. Президент говорив про В'єтнам та про становище Комуністичного Китаю у своєму виступі перед 150 часописними карикатуристами („картуністами), що їх він запросив на конференцію до Білого Дому. Президент прославляв часописних карикатуристів, признавши, що їхні рисунки залишаються в пам'яті часописних читачів довше, ані ж писані звідомлення та промови. Президент ствердив, що ціллю політики Комуністичного Китаю є переконати світ, що ЗДА не мають сили ані змоги зупинити похід комуно-китайського імперіялізму. Однак тут він підкреслив, що китайські комуністи помиляються та що їхній агресивний натиск в сторону сусідів буде зупинений. Президент звернув увагу, що хоч загальну увагу у світі полонять в першу чергу вістки з воєнного фронту, проте не менш важливими є події політично-господарського та культурного характеру. Президент пригадав, що З'єднані Держави вклали вже у Південний В'єтнам кругло два більйони долярів економічної допомоги і що ті гроші не пішли надармо, бо піднісся тамошній життьовий рівень та зросло активне заінтересування наукою. Коли 10 років тому число вихованців у професійних південно - в'єтнамських школах було 300.000, то в цьому році було їх 1,500.000. ЗДА доставили 8 мільйонів книжок шкільним дітям у Південному В'єтнамі і те число зросте у 1967 році до 15 мільйонів. Президент поновив заклик до всіх упромисловлених країн, включно з Совєтським Союзом, створити спільними зусиллями постійний Допомоговий Фонд для В'єтнаму та взагалі для недорозвинених південно - азійських країн. Президент признав, що проблеми В'єтнаму не можна розв'язати виключно тільки зброєю, але цю правду повинні зрозуміти також комуністи, — вони повинні зрозуміти, що вони не осягнуть своєї цілі збройною агресією. Тому Президент поновив заклик до мирних переговорів без ніяких передумов. Поки комуністи не прийдуть до переконання про потребу таких переговорів, буде продовжуватись бомбардування Північного В'єтнаму — виходило ясно з промови президента Джансона. За негайними коментарями американських газет — ціллю тієї промови Президента було використати розбіжності між Північним В'єтнамом і Комуністичним Китаєм та пригадати всім в'єтнамським партизанам, що Комуністичний Китай не є заінтересований у справі, за яку вони воюють, бо він заінтересований виключно у хаосі та робленні труднощів Америці, без уваги на те, чи це корисно чи шкідливо в'єтнамському народові.

Американське військо в Південному В'єтнамі зросло до 46.500

Сайґон. — В минулу середу причалив до Південного В'єтнаму дальший транспорт американського війська, цим разом 2,400 мужа, збільшивши таким чином наземне військо ЗДА у тій країні до 46.500 старшин і вояків, не рахуючи літаків і летунського персоналу на кораблях Сьомої Фльоти, стаціонованої недалеко берегів Південного В'єтнаму. Найбільшим предметом увагу американських військовиків у Південному В'єтнамі й тамошніх представників західньої преси є все ще великий наступ комуністичних партизанів в минулий вівторок на столицю провінції Фукльонґ, 15.000 на містечко Сонґбе. У ході того наступу комуністам вдалося захопити місто й перевести у ньому впродовж шістьох годин велике спустошення. Згинуло в тій битві 5 американських вояків, 40 державних в'єтнамських, 59 повстанських і коло 80 цивільних осіб. У протинатаці взяли участь 44 американські літаки. З повстанського боку взяли участь у тому наскоку понад 2.000 добре зорганізованого вишколеного й збройного війська. Той комуністичний наскок мав би бути пробою, чи і наскільки комуністичні партизани мають шанси здобути південно-в'єтнамські міста.

В минулий четвер 13 травня група комуністичних партизан, зодягнених в уніформи південно - в'єтнамських державних вояків, напала на сталеварню, віддалену від столиці Сайґону всього на 5 миль. У тому наскоку згинули 5 південно - в'єтнамських міліціонерів, що сторожили сталеварню, й три цивільні особи, а три особи були ранені. Втрати партизанів, які напали числом коло 30 осіб, невідомі. Цей наскок тому викликав велике враження, бо хоч комуністичні терористи переводили віддавна акти саботажів і терору, як, наприклад, кидання бомб і торпед у каварні, ждальні в готелях і просто на вулиці, проте вони не перешкоджували у праці промислово - господарських закладів.

Ювілей УСС відзначено виданням праць д-ра Степана Ріпецького й д-ра Луки Луцева

Ню Йорк. — У зв'язку із 50-річчям створення УСС і з'їздом УСС, що відбувається в Ню Йорку в днях 15 і 16 травня ц. р., тут появилися дві цінні книжкові публікації з історії цієї української військово формації часу першої світової війни. Заходом Історично-архівної Комісії Братства УСС і накладом Видавничої Комісії Братства УСС опубліковано окремою книжкою працю відомого історика УСС д-ра Степана Ріпецького п. н. „Бібліографія джерел до історії Українських Січових Стрільців". Надрукована на 116 сторінках великої вісімки бібліографія поділена на три відділи: преса, книжки і статті та публікації про УСС в журналах, газетах і збірниках, і вона охоплює матеріяли друковані до 1964 року — разом 1331 позицію, в тому 357 нових позицій, що не увійшли до опублікованої ще в 1935-37 рр. Збірки бібліографічних матеріялів про УСС, зібраних Петром Зленком. Увесь матеріял в покажчику д-ра Ст. Ріпецького поділено — для кращої орієнтації — за змістом на 32 групи. Другою публікацією для відзначення 50-річчя початку збройної боротьби УСС є видана В-вом „Червона Калина" 34-сторінковою книжкою праця відомого літературознавця і кол. УСС д-ра Луки Луцева п. н. „Слідами стрілецької слави". У своїй праці, що є доповненою відбиткою із Календаря на 1965 р., автор подає історію постання і збройних дій УСС, починаючи від 1914 р. до кінця визвольних змагань. Праця доповнена короткими біографіями командантів легіону УСС й багато ілюстрована — 23 фотографіями, з мистецькою віньєтою Б. Титли.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

ПЕРША СЛОВ'ЯНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ В БАНФІ

В днях 8-12 червня 1965 року у Банфі, Альберта, Канада, відбудеться перша інтернаціональна конференція для слов'янських проблем Канади. Більше, ніж 70 науковців з 14 канадійських і 3 американських університетів візьмуть участь у конференції. З українців, на всіх вісім сесій, конференції, головами першої, п'ятої і шостої будуть: сенатор Павло Юзик, Зенон В. Самець з Оттави і проф. В. О. Буйняк з Саскачеванського університету. Доповіді матиму такі українці: проф. Ярослав Рудницький з Вінніпеґу і проф. Богдан Боцюрків з Альбертського університету (перша сесія), проф. Богдан Климаш з Індіяна університету і проф. Яр Славутич з Альбертського університету (третя сесія), д-р Володимир Кисілевський з Оттави (п'ята сесія), П. Воробець з Ріджайни і А. Михаленко з Саскачеванського університету (шоста сесія).

ВЕЧІР ПАМ'ЯТІ ПОЕТА В. СИМОНЕНКА

Торонто. В п'ятницю 30-го квітня в Мистецькому Стоваришенні „Козуб" відбувся вечір присвячений пам'яті поета Василя Симоненка. У програмі відбулися доповіді, читання поезій і уривків із щоденника. Твори сл. п. В. Симоненка читали: Зіна Прусаченко, Катруся Сенишин, Рая Ліщина, Стефанія Гурко. Вечір відкрив голова „Козуба" І. Боднарчук, програмою проводив М. Гава. В програмі, між іншим, використано запис на магнітній плівці з програми вечора влаштованого „Прологом" і „Словом" у Ню Йорку, в якому приймали участь: проф. Гр. Костюк, поет Богдан Кравців, поет Богдан Бойчук, артисти — Йосиф Гірняк та Олімпія Добровольська.

КОНЦЕРТ РОМАНА РУДНИЦЬКОГО У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

На запрошення Українського ЛМКлюбу і хору „Кобзар" у Філядельфії, виступить з своїм концертом у п'ятницю 21-го травня ц. р. в залі Етікал Сосаєті, 1906 Ріттенгаус Сквер в годині 8-мій вечером, піяніст Роман Рудницький.

Після закінчення своєї концертової діяльности в біжучому сезоні виступом з Фільгармонією в Дітройті, як соліст в концерті Чайковського, Роман Рудницький виїде до Европи, запрошений туди німецьким піяністом - професором Вільгельмом Кемпф'ом, взяти, як одинокий піяніст з ЗДА, участь „в його Бетговенівській Майстеркляс, як повний степендіят фундації Орфео Культураль". У серпні, на запрошення іншого визначного німецького піяніста, Фрідріха Вюрера, він візьме участь в його Майстеркляс в Моцартеум у Зальцбурзі, Австрія. Між серією виступів Романа Рудницького в Европі буде концерт на фортепіяні Шопена в Вальдемозі, Майорка, Еспанія. На програму концерту у Філядельфії складаються твори Бетговена, Шопена та соната сучасного бразилійського композитора Джинастера.

ВИДАНО СПОГАДИ о. І. НАГАЄВСЬКОГО „МІЖ ДВОМА ВІЙНАМИ"

Філядельфія. — У Видавництві „Сиротського Дому" появилися тут окремим книжковим виданням п. н. „Між двома світовими війнами" спогади відомого українського науковця і церковного діяча о. Ісидора Нагаєвського, які є другою частиною його ж спогадів, виданих 1957 р. у в-ві „Київ" п. н. „Тернистим шляхом". Опублікована тепер окрема книжка спогадів о. І. Нагаєвського охоплює роки 1939 до 1941 року. Наприкінці книжки опубліковані історичні документи, що стосуються подій того часу: Угода ненападу між Німеччиною і СССР з 23 серпня 1939 р., Таємний додатковий протокол між Німеччиною і СССР з 23 серпня 1939, Німецько-большевицька угода приязні з 28 вересня 1939 р., Таємний протокол із 28 вересня 1939, заклик маршала С. Тимошенка до населення Зах. України і Послання Митр. Андрея до мирян з осени 1939 р.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ДОІСТОРИЧНІ ВЕЛЕТНІ

В селі Олексіївці, Березівського району на Одещині, 12 років тому відкопали кістяк мамута. Висота його 3 метри 75 сантиметрів, а довжина — 5 метрів 50 сантиметрів.

Тепер у тому районі, за 10 кілометрів від згадуваних розкопин, знову підняли з триметрової глибини величезні кістки. Це шість ікол мамутів різного віку і голова бізона з рогами.

Науковці Одеського університету гадають, що родина мамутів ішла до водопою, де між ними і бізоном сталася сутичка. У двобої тварини опинилися на краю провалля і звалилися в прірву. Можливо, їх добила первісна людина.

НЕ СІЯТИМУТЬ ХРУЩОВСЬКОЇ КУКУРУДЗИ

Відомо, що баштанська земля в останні роки через надмірне розширення кукурудзи й гороху не віддавала хліборобові сповна. Отже, основне наше завдання — відновити славу Баштанки, як хліборобського краю. На поля повертаємо їх давню володарку — озиму пшеницю, — пише 27 квітня ц. р. в „Радянській Україні" П. Солтус, голова колгоспу села Баштанка на Миколаївщині.

ПАСОВИЩА — ПАРТІЙНА СПРАВА

„Першим, кого ми зустріли біля контори радгоспу „Димерський" (Київщина), був Іван Омелянович Провотар, секретар тутешнього партійного комітету, — пише 27 квітня ц. р. кореспондент „Радянської України". — Він запитав, в яких справах ми завітали — в партійних чи господарських. Відповіли, що цікавимось луками і пасовиськами.

А це питання нині ми теж вважаємо партійною справою, — сказав Іван Омелянович".

ДОГОСПОДАРЮВАЛИСЯ

Начальник головного управління лісового господарства Б. Лук'янов пише 25 квітня ц. р. в „Радянській Україні": „Неправильне, безгосподарне землекористання по берегах річок призвело до їх замулювання, змілівння та розвитку процесів ерозії в господарствах Миколаївської области".

Це тому, що колгоспи та радгоспи не зберігають ґрунтів і річок, не дотримуються чергування просапних культур з багаторічними травами, не дбають за прируслові луки та не роблять лісозахисних смуг.

НІЖЕНСЬКІ МАШИНИ — ЗА ОКЕАН

Ніженська фабрика виробляє складні установки, що являють собою коплект більш як з 20 машин — цілу фабрику переробляти відходи риби на борошно.

Кілька тих комплектів-фабрик відправляють для Куби, Гани та Сомалі. („Радянська Україна" з 27 квітня ц. року.)

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Теорії, сперті на самообмані

Цього тижня відбулася в Лондоні конференція Ради Атлантійського Союзу (НАТО), яка складається з міністрів закордонних справ 15-ох держав-членів того наймогутнішого західного оборонного бльоку. Легкість, з якою зредаґовано спільний комунікат, треба завдячувати головно виявленню в твердих нарадах досвідчених державних мужів повної безвартости саме тих усіх теорій і концепцій, які внесли дисонанси між західними альянтами.

Автором всіх отих концепцій є французький президент Шарль де Голль. Пам'ятаючи, що у французькому резистансі проти гітлерівської окупації Франції співпрацювали французькі націоналісти й комуністи, він прийшов до переконання, що й у міжнародній скалі треба шукати розв'язки наболілих проблем у згоді з комуністами. Логічно — Франція за його режиму визнала комуністичний Китай, сподіваючись у співпраці з Пейпінгом притупити вістря комуно-китайського імперіялістичного натиску на Південну Азію. Ця надія завела на всій лінії. Наполягаючи на тому, щоб ЗДА забрали свої війська з Південного В'єтнаму, французький міністер на Раді НАТО таки погодився, що не є в інтересі Франції та вільного світу, щоб у Південному В'єтнамі прийшли до влади комуністи, і признав, що комуністи взагалі не хочуть говорити про мир. Придумавши концепцію, що проблему Німеччини та її об'єднання можна розв'язати тільки „між европейцями", у порозумінні з Совєтами, французький міністер таки мусів признати, що Москва ні на крок не поступилась зі свого давнього становища: тривкого поділу Німеччини, контролі Москви над її східньою частиною та можливости об'єднання Німеччини тільки на базі її фактичного підпорядкування комуністичній партії. Так само теоретики невтручання у внутрішні справи латиноамериканських країн не вміють відповісти на запит — як інакше можна запобігти пляновим і дбайливо приготованим державним переворотам, керованим з Куби.

Теорія, що можна розв'язати міжнародні проблеми — між ними й роззброєння — у співпраці й порозумінні з Москвою та Пейпінгом — це самообман. Хто не хоче йти на угоду, яка в практиці була б капітуляцією, той може приборкати комуністичні затії тільки силою й рішучістю, і доходити до розв'язки міжнародних проблем — звужуючи щораз більше сферу впливів і можливостей комуністів силою і рішучістю вільних країн.

Ризький договір і Україна

У жовтні 1921 року, після польсько-совєтської війни 1920 року, у Ризі був підписаний мировий договір між Москвою і Варшавою. У висліді цього договору Україна була знову, як і багато разів в історії, насильно розділена.

В офіційній російсько-совєтській історіографії підписання цього договору, що перекраяв живе тіло українського народу, з'ясовується, як „великий дипломатичний успіх", як вияв „щирого і глибокого бажання" Совєтського Союзу перебувати в „мирних і дружніх взаєминах з польським народом". В совєтських історичних працях на цю тему підкреслюється, що для СССР цей договір був дуже вигідний, бо Польща зрікалася претенсій на ... Білорусь і Правобережну Україну ...

В підписанні Ризького договору формально брав участь також уряд Української ССР, репрезентований зліквідованими згодом Ю. Коцюбинським і Е. Квірінґом. Але й вони не протестували проти нового поділу України, слухняно виконуючи волю Москви. Підписання цього ганебного договору Українською ССР виправдується тепер фактом, що Польща, мовляв, добилася „відторгнення від Радянської України ... західніх областей" ... при „підтримці Антанти".

Такого роду твердження сучасної „радянської" історіографії цілком суперечить історичним фактам. Москва не тільки що віддала Польщі добровільно і без будь-яких застережень західні українські та білоруські землі, але й готова була віддати куди більше, щоб тільки виторгувати догідний мир і розв'язати собі руки для боротьби з повстанським рухом на Україні. З опублікованих тепер в комуністичній Польщі документів виходить, що ще в листопаді 1919 року представники Леніна пропонували Польщі „підписання миру на підставі залишення собі взаємно виключного права вирішити долю країни і порозуміння з місцевим населенням". Висланці Леніна віддавали тоді Пілсудському всю Литву й Білорусь, вимагаючи для себе України, і то в обкраяних границях. Коли ж прийшли мирові переговори в Ризі, то совєтська Росія віддала Польщі західньоукраїнські землі без ніякого спротиву, без будь-яких ґарантій автономії для них. Що більше, віддано їх Польщі, як такій, а не якійсь там федерації національностей, не забезпечуючи навіть теоретично відрубного етнічного характеру відданих легкою рукою українських і білоруських земель. На підставі постанов Ризького договору поляки ще й досі узасаднюють свої права і на Західню Україну і на білоруські землі.

Остап Тарнавський

СЕЛЯНСЬКИЙ ГЕРОЙ УЛАСА САМЧУКА

Улас Самчук, що його сорокріччя літературної діяльности відзначає наша громада під патронатом УВАН, НТШ і „Слова", це не лише селянин із походження, не лише селянський письменник, він також ідеолог нового українського селянства.

Герой Уласа Самчука — український селянин, прив'язаний до рідної землі, до свого роду, до свого народу, вирощений у давній традиції і в консервативному світовідчуванні. Правда, Самчук народжений у революційному 1905 році, коли й в українську сільську закутину прийшов відгомін війни й повстання, і на доба викарбувала глибокий слід на письменникові і його героєві.

Після досягнень, що їх мали письменники - модерністи з Коцюбинським, Стефаником і Винниченком у проводі, шлях в українську прозу для молодих письменників ставав щораз труднішим. Недарма у прозу ішли також і випробувані, досвідчені поети, наслідуючи Івана Франка. Улас Самчук не виявив захоплення модерністичними шуканнями. Навпаки, у нього вже в перших його оповіданнях відчувається вперте шукання реалізму і втеча від романтизму.

В 1932 році, коли появилася перша частина „Волині" — „Куди тече річка" — критика і читачі були щиро захоплені. Це в літературу ввійшов письменник, що не лише пише повісті та оповідання, але й у своїх творах шукає української правди. Самчукова „Волинь" — це апотеоза українського селянина, чи радше української людини, яка вийшла з українського села, що має свій традиційний порядок, де власність на землю зобов'язує до відповідальности: особистої і суспільної, історичної і метафізичної.

Самчуків герой — це селянин - господар і своїм суспільним становищем, і своїм світовідчуванням — це людина реальної і систематичної праці. Традиційність і стихійність характеризують цього героя. Цей Самчуків герой — не індивідуальний, не самотній мрійник. Це людина, міцно зв'язана з родом і суспільством. Щоб жити і перемагати кожного дня, вона мусить бути вірною і родові і суспільству. Це народний герой, прототип якого бачимо у легендарному Кирилі Кожум'яці — багатиреві, що, охороняючи право на власне життя, охороняє право роду і суспільства, стоїть на службі народові.

Роман „Марія" характеризує романістичний світ Самчука. У постаті цієї жінки — портрет української людини в межовій ситуації, картина боротьби, змагання людини до повноти існування.

У своєму намаганні бути зрозумілим і почитним Самчук береться за актуальні теми. „Гори говорять", „Кулак", „Юність Василя Шеремети" — загальновідомі повісті. У Самчука високе почуття відповідальности за письменницьку працю, тої відповідальности, що її в історично-літературному есеї виявив Юрій Липа, а в поезії Євген Маланюк.

„Ост" — це вислід праці письменника - романіста. Рід Морозів переконливий життьовою правдою безпосередньої обсервації. Знову селянин, селянський рід відгукується на поклик інстинкту самооохорони, стає на боротьбу за своє існування, за щоденне життя. Самчук знає ціну життя. Він там, де воно кипить, де людина діє і бореться. Він шукає повної людини у трагічний час.

Другий том „Осту" — „Темнота" розказує про чорні роки тотального російського наступу на Україну. Про той час писали романи й інші письменники. Барчин „Рай" чи Осьмаччина „Ротонда душогубців" мають ту саму тему. Але тоді, коли Барчині чи Осьмаччині герої — це жертви розбитого бурею корабля, Самчукові герої виявляють сильний інстинкт самоохорони, відвагу, сприт і передусім охоту жити, що її філософ Берґсон окреслював як „алян віталь".

Самчук шукає основ жорстокостей совєтського режиму, і на тлі безладдя показує українську людину з її вродженою біологічною силою жити і вижити, організувати своє життя. Самчук добре знає стихію, але він проти стихійних рухів, проти революції. Він стверджує, що революції можна запобігти, як організованими заходами можна запобігти пошесті. Творча і послідовна праця — це визволення людини і її доля.

Совєтська критика називає Самчука куркульським ідеологом. Для Самчука „куркуль" — це ніяка реакція, це творча, життьова сила. Письменник навіть говорить, що сам совєтський уряд, якщо бажає організувати життя, шукатиме типу куркуля, бо це — основний будівничий життя.

Тема війни — накраща нагода показати Самчукового героя. „Чого не гасить вогонь" — це відважна спроба письменника показати останню війну в Україні. Тут знову той самий Самчуків герой — новітній Кожум'яка, що в час тотальної загрози стає на бій, щоб захистити себе, свій рід і свій нарід. Це стихійний герой, який знає, проти чого боротись, але не знає, за що боротись. Чорна хмара з-за лиману — образ загрози в рамках народного фольклору — будить і кличе традиційного селянського героя в час нової гайдамаччини до самооборони. Організація дії і боротьби, послідовна організація змагання і праці — це ідеал, що його хотів би бачити письменник Самчук у свого героя.

Той самий ідеал висунув Улас Самчук в публіцистичній творчості і на становищі редактора і в громадській діяльності. Його тверезий голос під час війни був порадою і перестогорою. Його мудре слово зустрічає й сьогодні признання та увагу. Письменник Самчук втішається великою пошаною у своєї громади, громада гордиться ним, бо він — той живий прапор нашої культури, що не дає загинути народові.

СУСПІЛЬНА ОПІКА В АМЕРИЦІ

2

Широке застосування мають т. зв. „фостер говми", коли йде про приміщення нешлюбних дітей - немовлят. Ще перед народженням такої дитини „Велфар" опікується матір'ю, даючи їй конечні поради і лікарську опіку. Мати нешлюбної дитини має до вибору дві можливості: або забрати до себе дитину, і тоді вона відразу дістає допомогу, або віддати її „Велфарові" для адопції. За утримування одної дитини „Велфар" платить $50 місячно. Незабаром мають ту оплату підвищити. Щоб бути „опікуном" такої дитини, треба мати певні кваліфікації. Мати - „опікунка" мусить мати 26-60 літ, мешкати разом із своїм чоловіком і бути фінансово незалежною. Вона може бути і вдовою.

Ті „батьки - опікуни" мусять мешкати в пристойній дільниці, в просторому домі, щоб не було затісно, коли ще одна чи дві дитини спровадяться до того дому, і мати те саме віровизнання, що й діти, якими вони опікуються. „Велфар" завжди радо приймає зголошення охочих бути „батьками - опікунами".

Більшість адоптованих дітей — це діти нешлюбні або діти з т. зв. „розбитих родин", батьки яких розвелися, відсепарувалися або котресь із них покинуло дім. Адоптація дитини це вже тривалий стан, яким дитину судово признається новим батькам, а т. зв. „фостер гомс" — це доми, де діти перебувають тимчасово, і „Велфар" старається, щоб колись вони вернулися до своїх батьків, і то чим скорше, тим ліпше. Процедура адопції дуже скомплікована.

Нарешті ще дві дуже важливі ділянки суспільної опіки, про які, на жаль, мало відомо. Це — допомога старшим особам, і нова, бо зобов'язує щойно від 1961 року, медична допомога для старших, яка може мати широке застосування серед наших емеритів.

Допомога для старших людей, „Олд Ейдж Асистенс" — це допомога, яку уділяє місцевий „Велфар" потребуючим людям, що покінчили 65-ий рік життя і не можуть самі себе утримувати в цілості або частинно. Тож, коли старша особа одержує малу пенсію, якої не вистачає на прожиток, „Велфар" доплачує їй певну суму, щоб зрівноважити її бюджет відповідно до стандартних вимог.

Якщо, наприклад, самітня особа має місячний прибуток в сумі $40, то „Велфар" — залежно від обставин — доплачує їй коло $60. Ця допомога включає оплату за мешкання, опал, світло, харчування, убрання, домашнє устаткування, медичну й дентистичну опіку, шпиталь, операції, ліки, перебування в домі для реконвалесцентів і всі з тим зв'язані видатки. Дана особа може мешкати в своєму власному або в іншому приватному домі, в закладі для старших. Допомога не може бути уділена тим особам, які знаходяться в стейтових шпиталях для умовохворих, для туберкульозних і у в'язницях. Це самозрозуміле, бо ті люди вже й так є на утриманні держави.

Особа, яка просить про допомогу, не може мати готівки більше як $250 і більшої як $250 забезпеченевої поліси на життя. Якщо має більше, ще, надвишку мусить передати до „Велфар". Якщо дана особа має якусь нерухомість, вона мусить ту нерухомість записати на власність „Велфару". Одначе, коли це є дім, в якому дана особа мешкає, то вона може в тому домі мешкати аж до своєї смерти. „Велфар" перебирає всі кошти, зв'язані з утриманням того дому. Коли дана особа помре, „Велфар" виплачує $350 на її похорон. Кожного місяця особа, що має право на таку допомогу, дістає грошовий чек і долучене до нього уповноваження, на основі якого може, в разі потреби, користати з послуг лікаря, дентиста, шпиталю чи аптеки.

Надзвичайно важливим для осіб 65 і вище років є новий тип допомоги, який зобов'язує щойно від 1961 р., — т. зв. медична допомога старшим особам.

Ця допомога покриває виключно медичні кошти потребуючих, себто оплату шпиталів, лікаря, операції, дентиста, ліків, штучних зубів, окулярів, милиці чи візочка для калік, лябораторії, Рентґену, транспорту до і зі шпиталю, — одним словом все те, що потрібно оплатити в зв'язку з хворобою даної особи. Умови, щоб бути управненим до цієї допомоги, легші, як до попередньої.

Якщо йде про короткий час — до 60 днів — перебування в шпиталі, то дана особа, якщо вона є самітньою, може мати $1900 річного прибутку ($2750 якщо одружена), додатково $150 на оплату премій своєї здоровельної поліси (якщо одружена то $250), може мати готівкою $950 (якщо одружена — $1375), життьову полісу до висоти $500, дім, якого не вільно в неї забрати, якщо вона в ньому мешкає, убрання і домашнє устаткування.

Якщо дана особа примушена перебувати в шпиталі чи в „Норсінг Говм" довший час внаслідок хронічної хвороби, то вимоги дещо змінюються. А саме: самітня особа може мати $10 місячно на свої персональні потреби (якщо одружена — $1900 річно), може мати $150 на оплату своєї асекурації (одружена — $250), може мати готівкою $250 на похорон, якщо не має асекурації, забезпеченеву полісу не вищу як на $500, затримує на власність дім, якщо в ньому мешкає, убрання і домашнє устаткування. Якщо особа має прибутки більші, як вичислені, то з цієї надвишки мусить оплачувати кошти медичної допомоги.

Найближча родина потребуючої особи (чоловік, жінка, діти, батьки) зобов'язана допомагати в міру спроможности. Але якщо діти не в стані стало допомагати своїм батькам, або, навпаки, батьки дітям, то їх від цієї повинности звільняється. Окрема табеля узгляднює висоту річного прибутку даної відповідальної особи і її родинний стан. Якщо така особа заробляє в межах цієї табелі, вона не зобов'язана оплачувати коштів лікування своїх батьків чи дітей. Особа, яка користає з медичної допомоги, зобов'язана повідомляти про всі зміни, які зайшли в її матковому стані і в потребі лікарської опіки.

Прохання про медичну, як і про кожну іншу допомогу, можна вносити особисто або листовно в місцевому „Велфарі". Якщо потребуюча особа нездібна внести сама прохання, може за неї це зробити член родини або знайомий.

В кожному місцевому „Велфарі" можна дістати докладні усні інформації, як також брошурки про кожний рід допомоги.

(Кінець)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩЕ ПРО МІШАНІ ПОДРУЖЖЯ

У справі мішаних подружь забирало голос багато наших передових людей в різних газетах і всі вони вважають, як самозрозумілий факт, що такого роду подружжя нищать нашу українську субстанцію.

Тим часом п. Іван Івахів твердить, що „чужинка, вийшовши заміж за українця, стає часом більшою українкою, як таки наші єдинокровні українки. Чужинки із запалом неофітів працюють для України: посилають дітей до української школи, купують для них українські книжки, а наші ні, бо на що їм, коли вони самі „все знають".

В ім'я правди треба сказати, що щасливі та українізовані мішані подружжя трапляються, але вони є рідкими винятками. Немає статистичних даних, щоб збити безпідставне твердження автора, але наявні приклади в ЗДА, Канаді та европейських країнах показують, що мішані подружжя в основному винародовлюються.

Коли жінкою є американка чи канадійка, то чоловікові-українцеві приходиться змагатись за душу дитини „на два фронти" — проти асиміляції з нею й з оточенням. Коли жінкою є европейка, то тут звичайно йде змагання між нею і ним за впливи на дітей. Тому, що звичайно чоловік працює поза домом, жінка має перевагу, бо лишається цілий час з дітьми.

Буває, що в такій боротьбі за впливи діти переходять на нейтральний ґрунт. Є, очевидно, й такі, що стають на українську сторону, але це — винятки. Коли чоловік американець, а жінка українка, то справа ще важча.

І, остаточно, що ж українського може дати в мішаних подружжях чужинець чи чужинка, коли самі нічого українського не мають? Очевидно, є можливість навчитись, алеж скільки людей здібні на таку посвяту, коли їхнє життя переповнене власними клопотами?

Ось в цьому й криється вся суть і тривога тих, що пишуть про мішані подружжя! Ніхто з тих авторів напевно не заперечив би винятків, про які говорить п. Івахів, але з винятків годі зробити загальне правило.

Абердін

Д-р Микола Протиняк

Поїздки на великі відстані в Америці

Найулюбленіший спосіб пересування в ЗДА — автомобіль. Це пояснюється тим, що дуже багато людей мають автомобілі, тим, що в Америці прекрасні дороги і тим, що їздити автомобілем на великі відстані найдешевше в порівнянні з іншими способами пересування. Крім того, автомобіль конечно потрібний 650,000 комерсантів, що роз'їздять по всій країні.

У З'єдинених Державах, на відміну від інших країн, люди можуть собі дозволити так званий „родинний автомобіль". Понад 65% американського населення має автомобілі, а щось із три з половиною мільйони американців мають більше як один автомобіль. Фактично все населення ЗДА, всі 190 мільйонів можуть в разі потреби одночасно сісти в авта і кудись їхати.

Густа сітка доріг робить автомобільні подорожі надзвичайно вигідними й приємними. Тепер є в ЗДА 20 магістралей, що йдуть зі сходу на захід, і 47, що йдуть з півночі на південь. Загальна довжина доріг становить 5 мільйонів кілометрів. Близько 800 тисяч кілометрів гайвеїв відповідають специфікаційним вимогам, встановленим для високоякваліфікованих шляхів, призначених для потреб розвиненого руху, при чому багато з них мають чотирирядний рух.

З десятьох американців вісім під час відпустки користуються власними автомобілями, при чому кожний робить пересічно 1,600 кілометрів. Близько 30,000 готелів, 50,000 мотелів і туристичних парків, безліч ресторанів обслуговують туристів по всіх дорогах. Понад мільйон осіб відвідують щороку національні парки і пам'ятки, при чому 99% приїздять своїми автомобілями. Багато американських популярних курортів розрослися завдяки доброму сполученню.

Продукція трейлерів, що в них можна також жити, широко розвинулась для обслуги мандрівників. Близько 12 тисяч трейлерних парків обслуговують понад три чверті мільйона трейлерів з їх 2 мільйонами мешканців.

Родинний автомобіль пересічного американця робить приблизно 16 тисяч кілометрів на рік. Майже 60% поїздок відбуває голова родини, ідучи на працю; 18% відбувають господині, роблячи закупи для родини. Коли американська родина кудись переїздить, у 90% випадків для цього використовують вантажні авта, а в решті випадків — особове авто.

Хоч автомобіль домінує в пасажирському русі в Америці, літаки також набувають щораз більшої популярности. Понад 58 мільйонів пасажирських поїздок відбувається щороку на літаках.

Американська Рада

ГІРШЕ, ЯК ЗАКОРДОННЕ

„Порівнюючи структуру високоякісної сталі, виробльованої нашими металюргійними заводами і заводами ЗДА, Англії, Японії та інших країн, приходиш до висновку, що деякі наші леговані сталі поступаються перед закордонними" — пише 25 квітня ц. р. Н. Терещенко у своїй статті, надрукованій в „Рабочій Газеті".

Софія Парфанович

ДИСКУСІЯ З КНИГОЮ

(З циклу: Голос із провінції)

(4)

З якою радістю зустріли б таке становище до своєї праці сучасні прозаїки, „в екзилі" — можна собі уявити! І як дуже заохотило б це їх до писання, а публіку до купування таких... неіснуючих книжок. Нагадується мені правдива анекдота з мого таки, лікарсько - письменницького життя, бо мені чомусь завжди кортіло писати як не те, то друге.

Так от, видрукували ми обидвоє з моїм покійним чоловіком книжку „Гігієна жінки". Великий формат, 570 сторінок, „вагомий", крейдовий папір, щоб гарно вийшли ілюстрації. Як та кума, що вміла зварити, а не вміла подати, і ми опинилися з чотирма тоннами задрукованого паперу, ще й не складеного ... в хаті, бо захопила нас війна (1939 рік). Що робити? Звезли ми задрукований папір, посклали в стоси, понакривали ряднами та й ждемо. Один страх був у нас, що нас вивезуть, як багато кого з „ґалічан", а книжка так і не побачить світу.

Прийшов до нас один чоловік із Східньої України, чоловіків наставник, і запитав: „Що це в вас, Пилипе Хведоровичу, за чудасія така?" От і розказав він йому та ще й показав один готовий примірник. Наш гість захопився книжкою а потім похитав головою і сказав: „Шкода! Наші не дозволять вам її випустити. От, зіпсувала жінка хорошу бомагу. Була б у вас чиста бомага, ви получили б за неї хооооороші гроші!" Ми зажурились: була б ця „бомага" чистою і журби не було б за її долю і в Сибір чи Казахстан з легким серцем, хоч завтра їдь, і заощадилось би стільки труду та коштів.

Невже ми всі, що пишемо, тільки псуємо „хорошу бомагу"?

Що ж нам далі робити? Скласти руки та чекати, аж народиться геній, що напише незрозумілою для простаків мовою геніяльний твір? Чи може спробувати б пера на дуже попитному серед тутешнього народу жанрі, що називається „секс енд крайм" і що від нього не відцурався ні Набоков, ні Стейнбек? А от може б хтось з нас та проліз в літературу! Бо те, що большевики заподіяли нашому народові: вимордування і знищення мільйонів — то ніякий злочин. Де насолода, де лоскотання, де збудливі мрії та перверсні сни? І в книгах про секс і злочин немає нудьги. А відомо, що нудьга — найгірший ворог... доброї книжки. Все таки, хоч і без того, повинні ми були хоч вичислити тонни зіпсованої „бомаги". За неї серце болить. Таки шкода!

Обговорюючи цю справу з читачами, довідуємося щось зовсім противне, як досі я писала — ридаючи. Вони читають наші книжки! Вони дискутують між собою і з авторами, зустрічаючись з ними чи листовно. Вони дякують їм, що так живо описали те, що пережили вони, читачі. Вони дають читати своїм дітям наші книжки, і багато дехто з них примушений працювати над ними й з ними. Бо книжка порушила його приспану совість, і він чи вона зрозуміли, що без неї молодь виросте на іґнорантів, грошоробів, і, нарешті, винародовиться. Тож працюють над собою, над своєю молоддю і — оживають. Тільки ж не сміються знову, а плачуть чи хоч би зітхають. А це теж щось значить. Що легше, прозоріше книжка написана, то краще її вони, батьки й їхні діти, розуміють і сприймають. Бо чудові чи чудернацькі слова й речення, яких ніколи не чули й не читали, нестравні ні для одних, ні для других. Ані теж тяжка, хвороблива психоаналіза, що пройшла в літературу, починаючи від Фройда через Юнґа і екзистенціялістів. Вони, читачі, розуміють прозу, яку пише Паустовський: „Вона повинна бути ясною, кришталево - прозорою". Цей вислів підніс на дусі і мене, і напевно не одного з нас.

Одного читачі не люблять і тяжко сприймають: описів мук у казематах ГПУ-НКВД. І просять, щоб про них уже більше не писали. Того, що написане — вистачить. „Гетсиманський сад" повинен завершити цю тематику. Найгірше описане там і задокументоване назавжди і в кількох мовах. Воно жахливе і я теж не потрапила заспокоїтись, прочитавши його. А читала я під час поважної хвороби, в оту вогку літню спеку, яка вичавлює з людини всі соки. У такий пекельний час усе зло й погань тісно пов'язалися з моїми особистими муками, і я мала тільки одне бажання: якнайшвидше покінчити читати цю книжку. Але я розуміла, що воно мусіло бути написане так, як писали, а може й пишуть про еспанську інквізицію. Багато людей любується в садистичних сценах.

Один з маркантних прикладів. На стінах в Мехіко - місті величезні малюнки показують тортури, які індіянам завдають білі пришельці. Перед тими, знаними нам сценами ламання колесом, вирізування святих знамен на бронзовій шкірі потомків геройських і культурних ацтеків громадяться туристи і тубільці. Бо садизм — одне з найчастіших збочень психосексу людини. На садизмі засновані тисячі, а може й мільйони книжок, що заповнюють полиці книгарень, аптек і навіть пам'яткових крамниць у шпиталях. Недавно я виписала собі заголовки: „Як убити жінку", „Смертельна пастка", „Анатомія вбивства" та ін. — дев'ять такого роду заголовків на 13 книжок у м'якій оправі, що стоять на полиці.

Отож, вертаюсь до тієї тематики в нашій літературі. Може можна писати про ті часи й події без відразливого садизму й натуралізму? Хто потребує чи мусить порушувати цю тематику? І знову над нами примус задокументувати те, що ділося з нашим народом під кормигою його відвічного ворога. Література — чи ні, велика — чи мала аб й жадна. Очевидно, в розумінні тих, що самі не пишуть, але досконало знають, як мають писати інші. Я свідома, що, роздумуючи над оцією нашою болячкою, я повинна не лише повністю її розкрити так, як дослідник хворобу, і що я цього не роблю. Заторкую лише дещо, деякі аспекти, як тут кажуть. Далі: я повинна подати, як лікувати її. Не була б я — в минулому — лікарем, якби не шукала ліку на, хоч би й уроєну, неіснуючу хворобу. Її називають найчастіше гістерією, хоч більше відповідає правильній діягнозі термін: „масова психоза". Один заражується від другого, і хвороба поширюється на міста, села, континенти. Як танець св. Віта в Середньовіччі або заживання вітамінів чи відтовщуючих таблеток тепер.

Усіх ліків не вичислюватиму, бо й немає їх. Очевидно, почати б треба від батьків-предків та їхніх генів, з яких колись має народитися геній. Але не лише я, а й дуже складні науки вроді генетики не потраплять знайти способу, щоб, скажім, замість ідіота народився Аристотель чи Айнштайн. Тут тільки таке:

Навчіться шанувати те, що маємо, і знаходити в ньому вартість і красу. Бо коли, може, й уміє це рядовий читач, можете й ви, „панове - товариші".

Поможіть письменникам своєю доброзичливою радою й прихильною та речевою критикою. Багато з них думає, що основне завдання твору — писати правду. Одного з старших [illegible], але початкуючого письменника, хтось зачепив: „Чому пишете те то й те то, неважне, нецікаве, ненатуралістичне?" — Відповів: „Але ж так було!" — При тому дивився на дискутанта невинними, правдомовними очима. Якби хтось допоміг йому перед виданням книжки попрацювати і опра-

(Закінчення на сторінці 3-ій)

В СУБОТУ, 22-ГО ТРАВНЯ ПО ПОЛУДНІ, ВЕЛИКІ ВРОЧИСТОСТІ ВМУРУВАННЯ ДОКУМЕНТІВ У ПОСТАМЕНТ ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНГТОНІ!

ДИСКУСІЯ З КНИГОЮ

Закінчення зі стор. 2-ої

цювати її, зробив би велику прислугу і йому, і літературі. Створіть такий гурток знавців літератури, що не числитимуть на дрібні гроші від автора, заробляючи гроші на життя в іншому місці. Вони могли б своє знання передати іншим. То їхній обов'язок, як той, в ім'я якого пишуть вони, в страху, що помруть і заберуть із собою правду. Важливу для нас і потомних поколінь.

Громадянство не без грошей, як отой козак не без долі. Мало того: його грошовитість росте в астрономічному порядку. Від нього так тяжко видерти гроші на національні культурно - освітні справи. Але коли б хтось зробив справу підвищки літератури своєю справою, може вдалось би видістати від них гроші на студії літератури, між ними й на Катедру Українознавства і на стипендії та нагороди для тих, що пишуть. Може вдалося б закласти видавництва, що перейняли б від письменників, претяжкий обов'язок видавати самим свої речі. Літературні нагороди підносилиб їх на дусі та заохочували до писання, а може навіть позбавляли б необхідности працювати мітлою. Та й вони більше символічні, як дійсні, матеріяльні. Чи шанують їх, і чи ті, що осягнули їх, дочекалися признання від критиків і від світу тих, що не пишуть, а тільки приглядаються письменникові, як танечникові на линві, цікаві чи дійде він до другого берега, чи теж полетить стрімголов униз? От тоді було б про що писати.

Чим ще можна помогти в ділянці літератури й робітникам у ній? Окрім багатьох інших способів: своїми зв'язками з чужими. Бо тільки і тільки завдяки ним можна надіятися на переклади й видання у чужих мовах. Так є й було з усім, що досі видано в чужих мовах. Інколи коштом самого автора. Знову трагічна карузеля. На неї стрибають ті, що стараються поїхати хоч трохи на коні, хоч би дерев'яному й мальованому, а не стояти осторонь і, ласо облизуючись, приглядатися, як ідуть інші до уросної країни Слави. Хоч писав колись польський поет Кохановський „фрашка слава". Проте, стремління до неї і посягання рукою по цю фрашку є одним із рушіїв для ума й рук письменника.

Окрім необхідности. Пекучої, що не дає себе ні обійти, ні об'їхати, ні забути, ні покинути, ні оббрехати й приспати. Несамовитої, вічно голодної, якоїсь не всім притаманної прикмети мозку: творити і втілювати створене. Про її народження писав, знову ж поляк К. Макушинський: з тої пори я став належати до світу, що видумує і бреше.

Треба було, отже, щоб той їхній світ знайшов був для себе місце в помаранчевій книзі. Ті, що збирали матеріяли, казали прислати разом з ними свій найкоротший письменницький життєпис. Але на зміщення його не стало місця . . .

У ньому знайшло б закріплення принаймні кількадесят імен книжок, які написав та видав — прозаїк в екзилі.

(Кінець)

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила.

Концерт Юліяни Осінчук

Численно зібрана публіка мала нагоду привітати 11-літню Юліяну Осінчук з її першим самостійним концертом в неділю 2 травня 1065 р. в залі Українського Інституту Америки.

Юліяна Осінчук, тепер учениця п-ні Тальми, відзначається виїмковою музикальністю. Це можна було відчути зараз таки на початку програми на основі виконання сонати Бетговена ц-моль (оп. 10 ч. І), а зокрема її повільної частини Ададжіо мольто.

Юліяна Осінчук

Здебільшого піяністичні „вундеркінди" здобували собі цей титул технічною віртуозністю, музикальною пам'яттю тощо, а рідко коли — як це помічуємо у випадку Юліяни, — мистецькою зрілістю у виконанні клясичного твору, та ще й сонати Бетговена: Прямо не хотілося вірити, що ця молоденька особа з дитячою ментальністю та поведінкою на провесні свойого життя виявить певну мистецьку особистість.

Ця рідкісна прикмета дає запоруку, що Ю. Осінчук в майбутньому не стане ще одним, черговим музикою з професії, але музикою з покликання тим більше, що поруч науки гри на фортепіяні вона вишколює свій слух і серйозно студіює теоретичні предмети.

Не можна поминути й виконання „Малого пастушка" Дебюссі. Хоча цей твір технічно не складний, проте інтерпретаційно доволі вимогливий. Ю. Осінчук зуміла створити в цій композиції потрібний настроєвий клімат, а її гра відзначалася поетичним викладом.

Окрім того молоденька Юліяна виконала ще інші твори Дебюссі, два етюди Шопена (ф-моль і Ас-дур) та Імпромпту, оп. 90 ч. 4 Шуберта.

Накінець слід відмітити, що Ю. Осінчук виявляє ще й композиторські здібності. В серії наддатків вона виконала м. ін. дві власні композиції, що вказали на творчу інвенцію і на відчуття музичної форми. Проте, на нашу думку, учителька повинна все ж таки більше зацікавити Юліяну сучасною музикою, щоб тим робом її творча уява наливалася елементами мислення музичного сьогодні.

Тож побажаємо молоденькій дебютантці багато успіхів в її мистецькому завтра.

Ігор Соневицький

В. АМЕРИЦІ І В СВІТІ

ФРАНКЛІН Д. РУЗВЕЛТ МОЛОДШИЙ ОЧОЛЮЄ КОМІСІЮ РІВНОЇ МОЖЛИВОСТИ ПРИ ЗАТРУДНЮВАННІ, яку передбачає закон про рівні права з 1964-го року. Президент наименував і дальших 4-ох членів цієї Комісії, і їх має затвердити Сенат, щоб Комісія могла урядувати з днем 2-го липня ц.р. Номінація Ф. Д. Рузвелта мол. на це становище викликала в політичних колах столиці різні коментарі. Він досі є підсекретарем торгівлі, і як такий не мав нагоди виявитися публічно та здобути собі популярність. Як голова Комісії Рівної Можливости Рузвелт зможе діяти на ширшій арені і в 1966-му році зможе кандидувати на губернатора Ню Йорку та перемогти своїм ім'ям республіканця, теперішнього губернатора Нелсона А. Рокефеллера.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ВІДКИНУВ СУҐЕСТІЮ різних державних мужів, щоб припинення Америкою бомбардування Північного В'єтнаму зробити передумовою переговорів з комуністами про замирення у В'єтнамі. В репрезентаційному комуно-китайському щоденнику „Дженмін Джіг Пао", появилась заява, яка називає таку пропозицію „воєнним шантажем" і таврує натяк на таку можливість у заяві державного секретаря Діна Раска з 3 ц. м., як „цинічну щирість".

У ПІВДЕННІЙ КОРЕЇ АРЕШТОВАНО БРИҐАДИРА-ГЕНЕРАЛА Кіюнґ Сук Чанґа під закидом, що він, як командир восьмої піхотної дивізії брав участь у змові проти теперішнього режиму президента Чунґ Гі Парка. Арештовано за таку саму справу ще сім інших старшин. Змовники буцім-то плянували переведення перевороту 16 травня ц. р.

Торжества — гідні масової участи

Парафіяни церкви Царя Христа в північній Філядельфії будуть учасниками 30 травня найбільшої події в історії тієї найбільшої, парафіяльної громади у Філядельфії, а саме урочистого акту посвячення новозбудованої церкви при вулицях Каюга і 16-ій, та бенкету-вечері в одному з кращих філядельфійських готелів, при сподіваній участі не менше як 800 осіб.

Про торжество посвячення нової церкви Царя Христа і про бенкет знають парафіяни здавна з проголошень в церкві і з парафіяль. бюлетенів, а ширші кола громадянства у Філядельфії і поза нею, довідаються про це зі статтей у пресі, пресових повідомлень, оголошень та радіових інформацій кожної суботи.

Події, про котрі тут мова, заслуговують на особливу увагу не тільки тому, що нова церква Царя Христа належить до одних із найкращих наших храмів в Америці, і не тому, що ця парафія є одною із найбільших на терені українського поселення поза Рідними Землями, але й тому, що церква Царя Христа є відпустовою церквою, відданою під опіку Пречистої Діви Марії із Зарваниці. В цій церкві знаходиться копія ікони Зарваницької Богоматері, а останній парох Зарваниці, о. економ Василь Головінський, є парохом церкви Царя Христа та живим носієм культу зарваницьких відпустових традицій.

Урочистий акт посвячення нової церкви, що почнеться в неділю 30 травня о годині 3-ій по полудні, і парафіяльний бенкет, що почнеться в репрезентаційній залі готелю Бенджемин Френклин о год. 7-ій ввечері, сцементують ще сильніше ніж досі парафіян тієї великої громади у взірцеву парафіяльну громаду. Це велика справа, бо це почуття є найпевнішим джерелом сили також у всіх інших організаційних виявах нашого збірного життя на еміграції.

Якщо мова про спільний парафіяльний бенкет, то ця справа належить до спішних справ. 800 місць на цьому бенкеті повинні бути заповнені, а квитки на бенкет повинні бути викуплені чи зарезервовані щонайменше на тиждень-два наперед з уваги на конечність своєчасного замовлення вечер в готелевій кухні.

Квитки на бенкет можна набути в канцелярії Комітету, або в панів-районових. Душпастирі церкви і Комітет Парафіян просять якнайшвидше купувати квитки, не чекаючи на те, щоб районові відвідували парафіян особисто в їхніх домах.

М. Ц.

ДАВАЙ БІЛЬШЕ РИБИ

Непривітливо зустріла весна рибалок на Озівському морі. Гострі вітри, тумани і крига заважали ловити рибу. Але й в цих важких умовах рибалки, де бригадирами В. Ликовик і В. Кравченко, почали „морські жнива" і дотерміново виконали державі плян першої чверті року, — пише 24 квітня ц. р. кореспондент часопису „Рабочая Газета" І. Фірцов.

НАШ ПАН ДИРЕКТОР

Минулої неділі сталися два знаменні факти в житті нашої Метрополії: футбольна команда УСК'у здобула мистецтво Сходу Америки, а торонтський театр „Заграва" своїм „Жайворонком", або „Жанною Д'арк", здобув серця нюйоркської публіки, — що не є легка справа, прошу панства, так само, зрештою, як не легко прийшлося УСК'ові вирвати чемпіонат Сходу з рук, — а радше з-під ніг, — філядельфійського „Тризуба".

Треба ще надмінити, що минулої неділі було в нас, у Ню Йорку, багато таких Гераклів на роздутті, як я, грішний, які билися з думками, що вибрати: „Орлеанську Діву" чи копаний м'яч? .. Я вибрав „Діву" і, бігме, не жалую, і те саме напевно скажуть ті любителі рідного спорту й рідного театру, що пішли моїм слідом. А у Філядельфії все одно „наші" виграли, і то таким вислідом, як його передбачив визначний ветеран футболу, пан директор Конашевич.

Ну, цей „вікенд" теж буде вагітний подіями, переважно *ювілейного характеру. Ой, завізно буде з імпрезами, тим паче, що тут ще й припадає святої великомучениці Ірини! Сам не знаю — не відаю, як в цю неділю по полудні обігнати дві ювілейні зустрічі та й одне „Свячене"? .. Хіба прийдеться на „Зустрічі" з нашими дорогими УСС-ми в Народному Домі випити навстоячки т. зв. „коктейль", на пластовому* „Свяченому" в школі св. *Юра закусити свяченим яєчком, а вже основно підкріпити надщерблені сили на вечері в честь пана директора, Івана Тиктора . . .*

Кажу — „нашого пана директора", бо маю враження, що він ще далі мій „бос" і цісар . . . Так недавно ще, здається, наче вчора, я сидів за редакційним столиком у „Нашому Прапорі", при Руській вулиці у Львові, і з деяким трепетом душевним очікував щоденної інспекції „нашого пана і владци", — як любив жартома казати адміністратор „Прапора", покійний Влодзьо Гірняк, який, на жаль, не діждався цього нашого родинного свята . . .

Чи ж мені снилось, чи марилось тоді, 30 років тому, що колись, на землі Вашинґтона, обидва ми з паном директором Тиктором належатимем до тієї самої „юнії" ювілятів? . . . Тут ви можете сказати — куди куцому до зайця! Ти — ювілят гумористичний, а пан директор — поважний, достойний! Авжеж! Пану директорові належиться ювілей першої категорії за той величезний вклад праці, хисту, розуму і серця, що він його зробив у нашу бідну-небагату українську журналістику та видавничий „бизнес". Нелегкий і не солодкий був той безнес, хоч і почався він, як каже передання, з бочки меду, яку наш Ювілят привіз був з Красного до Львова, щоб продати і привезти батькові пару центів. Мед — продати продав, та грошей батькові не віддав, а . . . заложив газету — „Новий Час" . . . Честь йому за це і слава, з того й почалася велика справа, —як сказав би поет. Думаю, однак, що на нашій зустрічі знайдуться куди кращі за мене поети й прочитають на честь Ювілята не одну оду чи поему! Мені призначив Комітет іншу функцію — привітати дир. Івана Тиктора від редакторів-гумористів, до чого я цілком поважно готуюся.

ІКЕР

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в дні 6-го травня 1965 року в Нюарку, Н. Дж. на 75-му році свого трудолюбивого життя, після короткої але важкої недуги, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, відійшла у Вічність, наша Найдорожча ТЕТА

ОЛЕНА СИГІН

з ЦЮРПІТІВ

Ціле своє життя працювала для цілої Родини. Належала до багатьох організацій і товариств. Була членкою Українського Народного Союзу і української Католицької організації „Провидіння" та була громадською діячкою на терені Нюарку і околиць. Була великою українською патріоткою і організаторкою Союзу Українок в Нюарку, Н. Дж.

Народжена 14-го січня 1890 року в селі Лисі, повіт Підгайці, Західня Україна.

Похорон відбувся в понеділок, 10-го травня 1965 р. в 9-ій год. ранку з похоронного заведення Литвин і Литвин, Ірвінгтон, Н. Дж.

Горем прибита ціла Родина:

М. ЛУЖБА з Родиною
ВОЛОДИМИР ЦЮРПІТА
Г. ЦЮРПІТА з Родиною
ОЛЕНА ШТОҐРАН
П. ПЕРЕПЧУК з Родиною
ВАСИЛЬ ЦЮРПІТА
А. ВІТАКЕР зі сином

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ

нашої Найдорожчих і Незабутніх ДОНЕЧОК

сл. п.

ХРИСТИНИ І ВІРИ РАДЬО

буде відправлена

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА

в суботу, 22 травня 1965 р. о год. 10-ій рано

в ЦЕРКВІ СВ. МИХАЇЛА при Wethersfield Ave., HARTFORD, Conn.

Після Служби Божої буде відправлена

ПАНАХИДА ТА ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА

на місці їхнього спочинку

на ЦВИНТАРІ СВ. МИХАЇЛА в GLASTONBURY, Conn.

Просимо всіх Товаришок і Товаришів бл. п. Христини і Віри, всіх Приятелів та Знайомих взяти участь в тих сумних поминальних відправах.

Страшним горем прибиті

ЄВГЕН і СОФІЯ РАДЬО — родичі

Із свяченого на будову Церкви в Асторії, Н. Й.

Церква в Асторії

В Асторії на Квінсі двадцять років тому закуплено будинок під українську католицьку церкву й заложено нову церковну громаду - парафію: св. Хреста. Згодом ця громада зросла й відчула потребу будови нової церкви для своїх понад 500 парохіян, для яких давня церква була затісна. Закуплено при 30-ій вулиці та 31-ій Евню гарну наріжну площу та коштом — $650 000 почато будову нової церкви у византійськім стилю за пляном інж. Апол. Осадци, парафіянина цієї громади. Тепер ця громада стоїть перед завершенням свого великого діла і не минає жадної нагоди, щоб призбирати фонди.

В Провідну неділю в приміщенню церковної залі відбулося традиційне свячене Асторійської громади з програмою гагілок у виконанню Осередку СУМА ім. Почаїв під проводом п-і Будзяк та п-і Микитів.

трапези о. ігуменом з Гленкова Йосафатом Кузмяком, програму провадив діловий голова будівельного комітету п. Джан Шеман, відомий діяч укр. - американських катол. ветеранів на Квінсі. Під час їжі тостмайстер представив гостей: о. пароха В. Андрейчука, почесного голову будівельного комітету Вол. Вроблевського, представників УНСоюзу, Провидіння, Католицьких Ветеранів, Жіночої Громади, Вівтарної Дружини, Апостольства Молитви, Т-ва Вервиці та інших.

Отець парох В. Андрейчук привітав присутніх і говорив про стан будови нової церкви, будова якої вже завершується і в коротці списком Стемфорду Кир Йосиф Шмондюк посвятить її угольний камінь.

Почесний голова будівельного комітету Вол. Вроблевський говорив про важність будови першої української католицької церкви в Асторії, та закликав до збільшення пожертв. Присутні щедро відгукнулися на цей заклик і загальний прибуток із спільного свяченого приніс $617.47. Жіноче церковне товариство св. Вервиці передало о. пароxові чек на $1 200, як останню суму вплат із здеклярованої суми $5 000. Отець парох В. Андрейчук подякував усім присутнім за участь, зокрема паням, які помагали при влаштуванні свяченого і тим, що пожертвували харчі. Після молитви присутні відспівали „Ще не вмерла Україна" та із задоволенням розійшлися домів. Українська громада в Асторії знає, що на ній тяжить обов'язок щедро жертвувати на будову церкви. Вона це зробить.

Д-р Ол. Соколишин

Нас інформують

Союз Українських Організацій Австралії інформує, що жадних листів, — як то подавали з Нового Ульму „Українські Вісті" 24 січня ц. р. — від совєтського Т-ва Культурних Зв'язків з українцями за рубежем він не одержував, як також Шевченківські Ювілейні Комітети Канберрі і Сіднею не запрошували на Шевченківські Ювілейні Концерти жадних представників совєтської амбасади, і таких там не було, хіба інкогніто.

СУОА вважає, що „Українські Вісті" з Н. Ульму „зробили цим велику кривду українській Австралії, яка в основному стоїть проти офіційних зв'язків з т. зв. Колосовщиною. Тим більше, що на пленарному засіданні СУОА 14 березня ц. р. прийнято одноголосно заяву голови інж. М. Болюха, що СУОА, як центральна громадська установа, абсолютно не піде на подібні „культурні зв'язки" з представниками совєтського режиму, остерігаючи в цій справі своїх членів, українські громади і організації.

ДАРМОЇДИ

Я один з тих, — пише Леонід Сологуб, — хто потрапив під дію указу президії Верховної Ради УРСР про боротьбу з „дармоїдами".

Виявляється, Леонід Сологуб (йому 21 рік) за те, що ухилявся від роботи, за статтею 7 указу про дармоїдів засуджений на шість місяців „виправно-трудових робіт".

Кореспондент „Молоді України" в газеті з 17 квітня ц. року пише: „З ними (тобто — дармоїдами) треба говорити вимогливо: що висилка — не не курорт; що робота в лісовому господарстві — не прогулянка по київських бульварах ; що потрібно освоювати сокиру . . .

БІЛЬШЕ СВИНЕЙ

„Свого часу Чернігівщина займала провідне місце у виробництві свинини . . . В останні роки справа дещо погіршилася".

Далі партійний „бос" Чернігівської области, який пише цю статтю в „Радянській Україні" з 18 квітня ц. р., наказує, що в цьому році на Чернігівщині „треба відгодувати 550 тисяч свиней вагою 80-90 кілограмів кожна".

Збори Відділів Українського Народного Союзу

СУБОТА, 15-го ТРАВНЯ 1965 р.

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Українська Січ — 182 Відд. о год. 6-ій веч. в залі Укр. Правосл. Церкви при 45-47 Говп Аве., Пассайк, Н. Дж. — Управа Відділу.

НЕДІЛЯ, 16-го ТРАВНЯ 1965 р.

ШИКАГО, Ілл. Місячні збори С-ва Рожд. Непр. Діви Марії — 259 Відд. в 1-ій год. по пол. в залі УНСоюзу, 1915 West 51st St. — П. Трусяк, касир.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Б-ва св. Василія — 339 Відд. о год. 3-ій по пол. в домі Укр. Громади, 3322 Н. Лавренц вул. Проситься прибути та вплатити свої вкладки. — С. Лупацій, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж. Місячні збори С-ва Любов — 37 Відд. о год. 3-ій по пол. в УНДомі, 214 Фултон вул. Є важні справи до полагодження. Управа Відділу на 1965 р.: А. Погранична, гол., М. Полевчак, місто гол., А. Гнатюк, фін. і рек. секр., М. Процак, касир. О. Лустер, гол. Контр. Комісії, А. Рекляйтес і Е. Любас, члени Контр. Ком., М. Процак, делеґ. до Нар. Дому. — А. Гнатюк, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. Збирання вкладок 370 Відд. відбудеться в шкільній кімнаті при 565 Джордж Ст. від 9:30 рано до 12-ої дня. Член, який не заплатить вкладки, буде суспендований. Члени Т-ва Любов можуть в тім самім часі взяти чеки, які приготовила Контрольна Комісія. До місячних вкладок до УНСоюзу кожний член повинен заплатити 10 ц. на адміністраційні видатки. — В. Гіна, секр.